СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ГЕОГРАФІЇ»

Компонента освітньої програми – *обовязкова*

Освітньо-професійна програма	Географія
Спеціальність	014.07 «Середня освіта» (Географія)
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Мова навчання	українська
Профайл викладача (-ів)	Чубрей Олександра Степанівна, д. пед. н., професор https://ecogeo.cv.ua/чубрей-олександра-степанівна/
Контактний тел.	+380996493424
E-mail:	o.chubrey@chnu.edu.ua
Сторінка курсу в Moodle	*https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=5578*
Консультації	Четвер, 8.30-9.30

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальний курс «Методика викладання географії» вивчає структуру і зміст шкільної географічної освіти, встановлює закономірності й розкриває особливості процесу навчання географії в закладі освіти, вивчає сучасні методи, прийоми, інноваційні засоби і форми навчальної діяльності, в процесі якої відбувається свідоме оволодіння здобувачами освіти системою знань із шкільного курсу географії та формуються відповідні вміння і навички, щодо їх застосування; озброює майбутнього вчителя необхідним методичним апаратом для самостійної творчої діяльності, сприяє зростанню його методичної майстерності та підвищенню професійного рівня.

Мета навчальної дисципліни: є формування у здобувачів освіти теоретичних та практичних засад методики навчання географії, набуття професійних педагогічних умінь з проведення навчального процесу з географії, розвиток та втілення творчого методичного мислення, вміння творчо застосовувати передові педагогічні технології на основі особистісних якостей вчителя сучасної школи.

НАВЧАЛЬНИЙ КОНТЕНТ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

МОДУЛЬ 1. МЕТОДИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ГЕОГРАФІЇ.	
Тема 1	Методика роботи зі складовими навчально-методичного комплексу
Тема 2	Дидактичні можливості опорних схем для вдосконалення навчання шкільних курсів географії.
Тема 3	Методика викладання географії у профільній школі
Тема 4	Основні напрями та форми позакласної та позашкільної роботи з географії.
Тема 5	Топоніміка у вивченні географії.
МОДУЛЬ 2. МЕТОДИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВИВЧЕННЯ ОКРЕМИХ КУРСІВ ГЕОГРАФІЇ	
Тема 6	Методика вивчення курсу «Загальна географія», (6 клас)
Тема 7	Методика вивчення курсу “Географія материків і океанів”, (7 клас)
Тема 8	Методика вивчення фізико-географічної частини курсу (8 клас) як основної

	складової географічної освіти в Україні. Курс «Україна у світі: природа, населення», (8 клас).
Тема 9	«Україна і світове господарство», (9клас)
Тема 10	«Географія: регіони та країни» (10 клас)
Тема 11	«Географічний простір Землі», (11 клас)

ФОРМИ, МЕТОДИ ТА ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ

Під час викладання даної навчальної дисципліни використовуються такі методи навчання:

- Методи формування професійної компетентності: розповідь, пояснення, бесіда, ілюстрація, демонстрація, візуалізація, дискусія, аналіз професійних ситуацій, моделювання педагогічних завдань, робота з навчально-методичною літературою.
- Методи формування практичних умінь та навичок: розв'язування педагогічних кейсів, виконання практичних робіт, складання, розробка та захист презентацій, підготовка конспектів уроків, аналіз нормативних і методичних документів.
- Інтерактивні методи навчання: робота в малих групах, мозковий штурм, метод проєктів, ділові та рольові ігри, навчальні тренінги, обговорення кейсів.
- Дослідницькі методи: міні-дослідження, аналіз картографічних матеріалів, робота з геоінформаційними системами, підготовка наукових повідомлень та рефератів.
- Методи контролю та самоконтролю: тестування, взаємооцінювання, самоаналіз виконаних робіт, усні та письмові відповіді, захист практичних робіт.

Неформальна освіта

Неформальна освіта за темами курсу. Форми неформальної освіти: очна (тренінги, майстер-класи, семінари, майстерні тощо), дистанційна (дистанційні курси, семінари, конференції, вебінари).

Де здобути: неурядові установи, приватні особи, платформи дистанційного навчання, онлайн платформи (На Урок, Prometheus, EdEra тощо).

Оцінювання 0,5 бала за 1 год. навчання.

Зустріч зі стейгхолдерами та ментарами

Впрдовж вивчення курсу під час проведення лекційних занять а також в позааудиторний час вібуватимуться зустрічі зі стейкхолдерами та менторами. Цінним є можливість проведення тренінгів практикуючими вчителями, психологами, соціальними працівниками.

Система контролю та оцінювання

Методи поточного контролю: експрес- та фронтальні опитування; індивідуальні опитування; тести; письмові/контрольні роботи; захист ІНДЗ; практичні завдання; аналіз відеоуроків і педагогічних кейсів.

Форми підсумкового контролю: іспит;

Контроль засвоєння лекційного і самостійно опрацьованого теоретичного матеріалу здійснюється на основі ***письмового тестування, оцінювання письмового виконання завдань, усної співбесіди***.

Контроль засвоєння знань та набуття умінь і навичок при виконанні практичних робіт здійснюється шляхом ***їх поточної перевірки й оцінювання***.

Контроль за виконанням самостійної роботи здійснюється шляхом ***оцінювання виконаних проектів та усного індивідуального захисту дослідження.***

Поточний контроль здійснюється під час практичних занять і має на меті перевірку знань здобувачів вищої освіти з окремих тем шляхом виконання конкретних завдань (презентацій, тематичних тестувань, розв'язування задач, кейсів). Матеріал, винесений на самостійне опрацювання включений до тестів модульного і підсумкового контролю.

Загалом весь матеріал курсу поділений на два змістових модуля і підсумковий, які передбачають поступове накопичення балів упродовж семестру: ЗМ1 передбачає накопичення 30 балів, ЗМ2 – 30 балів, підсумковий модульний контроль (тести) – 40 балів, що в сумі складає 100 балів за семестр. Підсумкова оцінка (оцінка за ***іспит***) з навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності, неформальне навчання та за виконані ІНДЗ.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Рекомендована література:

Базова (основна)

1. Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://mon.gov.ua/osvita-2/zagalna-serednya-osvita/nova-ukrainska-shkola-2/derzhavniy-standart-bazovoi-serednoi-osviti
2. Закон України «Про освіту» : Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text
3. Закон України «Про повну загальну середню освіту» : Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text
4. Закон України «Про вищу освіту» : станом на 1 лип. 2014 [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18.
5. Концепція Нової української школи [Електронний ресурс]- Режим доступу:https:// www.kmu.gov.ua /.../ukrainska- shkola-compressed.pd...
6. Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти. Географія 6-9 класи. [Електронний ресурс]- Режим доступу: https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/programy-5-9-klas/2022/08/15/navchalna.programa-2022.geography-6-9.pdf
7. Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти. Географія 10-11 класи. Рівень стандарту. [Електронний ресурс]- Режим доступу: https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/programy-10-11-klas/2022/08/15/navchalna.programa-2022.geography-10-11-standart.pdf
8. Кобернік С.Г. та ін. Методика викладання географії в школі: навчально-методичний посібник. К.: Стафед - 2, 2000. -320 с.
9. Нова українська школа: порадник для вчителя. За заг.ред. Н.М.Бибик. Київ: Літера, ЛТД, 2019. 208 с.
10. Професійний стандарт за професіями. Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v2736915-20#Text

Допоміжна

1. Атлас 10-11. Економічна і соціальна географія світу. / За ред. Молочко В.В. / Державна служба геодезії, картографії та кадастру. Державне науково-виробниче підприємство. Київ : «Картографія» 20. С. 52.
2. Безуглий В.В., Козинець С.В. Регіональна економіка та соціальна географія світу: Посібник. Київ : Видавничий центр «Академія», 2003. 688 с.
3. Дахно І.І. Країни світу: Енциклопедичний дов. Київ : Мапа, 2004. 606 с.
4. Ємчук Т.В., Чубрей О.С. Основи соціально-економічної географії країн і регіонів світу : навч.-метод. посібник. Чернівці : Чернівц. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича, 2021. 88 с.
5. Любіцева О.О. Ринок туристичних послуг. Київ : Альтепрес, 2005. 436 с.
6. Мальська М.П., Антонюк Н.В., Галич Н.М. Міжнародний туризм і сфера послуг : підручник. Київ : Знання, 2008. 661с.
7. Масляк П.О. Країнознавство : підручник. Київ : Знання, 2007. 292 с. (Вища освіта XXI століття).
8. Міжнародні організації : Навчальний посібник / За ред. Ю.Г.Козака, В.В. Ковалевського. Київ : ЦУЛ, 2003. 288с.
9. Географіка. Географічний портал [Електронний ресурс]. URL : http://geografica.net.ua/publ/galuzi_geografiji/metodika_vikladannja_geografiji/35
10. Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти [Електронний ресурс]. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1392-2011-%D0%BF
11. Інтернет на користь: онлайн-ресурси для вивчення географії [Електронний ресурс]. URL : https://naurok.com.ua/post/internet-na-korist-onlayn-resursi-dlya-vivchennya-geografi
12. Кобернік С.Г., Коваленко Р.Р., Скуратович О.Я. Методика навчання географії в загальноосвітніх навчальних закладах: посібник для вчителя. - К.: Навчальна книга, 2005. - 319 с.
13. Перелік навчальних програм, підручників та навчально-методичних посібників, рекомендованих Міністерством освіти і науки України для використання в основній і старшій школі у закладах загальної середньої освіти з навчанням українською мовою у 2023/24 навчальному році [Електронний ресурс] / Міністерство освіти і науки, 2017.
14. Топузов О.М., Самойленко В.М., Вішнікіна Л.П. Загальна методика навчання географії: підручник . К.: Картографія, 2012. 512 с.
15. **Чубрей О. С.** Сучасний стан та перспективи професійної підготовки майбутніх вчителів географії. *Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді:* зб. наук. праць. Київ, 2017. Вип. 21, кн. 3, т. 4. Темат. вип. «Вища освіта України у контексті інтеграції до Європейського освітнього простору». С. 550–558.
16. **Chubrei O.** Concepts and Requirements for the Structural-Functional Model of the Professional Trainings System of Future Geography Teachers. *Journal of Education, Health and Sport.* 2019. № 9 (10). P. 166–171. URL: http://ojs.ukw.edu.pl/index.php/johs/article/view/7596.
17. **Chubrei O.** Relationship of Compositions, Criteria and Indicators of Preparation of a Future Geography Teacher to Professional Activities on the Basis of a Competence Approach. *Journal of Education, Health and Sport.* 2019. № 9 (8). P. 1007–1013. URL: http://ojs.ukw.edu.pl/index.php/johs/article/view/747.
18. **Чубрей О.** Професійна підготовка майбутніх вчителів географії в історичній ретроспективі. *Педагогічний дискурс:* зб. наук. праць. Хмельницький, 2019. Вип. 27. С. 72–76.
19. **Чубрей О.** Рівні підготовленості майбутніх вчителів географії до професійної діяльності на засадах компетентнісного підходу. *Молодь і ринок:* щомісячн. наук.-пед. журн. Дрогобич, 2019. № 11 (178). С. 120–124.
20. **Чубрей О. С.** Авторська структурно-функціональна модель професійної підготовки майбутніх вчителів географії до професійної діяльності. *Інноваційна педагогіка:* наук. журн. Одеса, 2019. Вип. 16, т. 1. С. 161–165.
21. **Чубрей О. С.** Авторська технологія підготовки майбутніх вчителів географії до професійної діяльності на засадах компетентнісного підходу. *Інноваційна педагогіка:* наук. журн. Одеса, 2019. Вип. 18, т. 2. С. 129–132.
22. **Чубрей О. С.** Генезис професійної підготовки майбутніх вчителів географії. *Інноваційна педагогіка:* наук. журн. Одеса, 2019. Вип. 17, т. 1. С. 176–180.

23. **Чубрей О. С.** Особистісно-розвивальні структурні складники підготовки майбутніх учителів географії до професійної діяльності в умовах трансформації освіти. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах:* зб. наук. праць. Запоріжжя, 2019. № 65, т. 2. С. 155–159.

24. **Чубрей О. С.** Особливості професійної підготовки майбутніх учителів географії в країнах дальнього зарубіжжя. *Молодий вчений:* наук. журн. 2019. № 4 (68). С. 82–85.ко В.П., Бех І.Д., Волощук І.С. Педагогіка вищої школи. К. : Педагогічна думка. 2009. 256 с.

ПОЛІТИКА ЩОДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні освітнього компонента регламентовано чинними документами ЧНУ:

· «Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu-imeni-yuriia-fedkovycha/

· «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/polozhennia-pro-vyiavlennia-ta-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu-u-chernivetskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-yuriia-fedkovycha/

· «Політика використання штучного інтелекту в Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича» https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/polityka-vykorystannia-shtuchnoho-intelektu-v-chernivetskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-yuriia-fedkovycha/

ВИКОРИСТАННЯ ЗДОБУВАЧАМИ ОСВІТИ ІНСТРУМЕНТІВ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ (ШІ)

під час виконання навчальних завдань:

· *допускається за умови* дотримання принципів академічної доброчесності (здобувач освіти несе відповідальність за зміст, достовірність і результати поданої роботи, а у разі використання ШІ зобов'язаний зазначити факт і спосіб його застосування);

· *не допускається* використання ШІ як заміни самостійного виконання завдань або з метою порушення вимог академічної доброчесності;

· *додаткові обмеження чи вимоги* щодо використання ШІ *можуть визначатися* викладачем в освітньому процесі для конкретних видів навчальної діяльності відповідно до особливостей дисципліни.

Детальна інформація щодо вивчення курсу «Методика викладання географії» висвітлена у робочій програмі навчальної дисципліни